

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile İran Devleti Şehinşahisi arasında imza edilmiş olan hududda tesis edilecek Türk - İran gümrüklerinin faaliyetini tanzim eden anlaşmanın tasdiki hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 21/VI/1937 - Sayı : 3636)

No.
3216

Kabul tarihi
7 - VI - 1937

BİRİNCİ MADDE — Tahranda 14 mart 1937 tarihinde akit ve imza edilmiş olan «Hududda tesis edilecek Türk ve İran gümrüklerinin faaliyetini tanzim eden anlaşma» kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

15 haziran 1937

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ İLE İRAN DEVLETİ ŞEHİNŞAHİSİ ARASINDA HUDUDDA TESIS EDİLECEK TÜRK VE İRAN GÜMRÜKLERİNİN FAALİYETİNİ TANZİM EDEN ANLAŞMA

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ve İran Devleti Şehinşahisi gerek eşyanın ve gerek yolu ve nakil vasıtalarının hududdan geçişlerinde iki Taraf daireleri tarafından icab eden gümrük muamele ve formalitelerinin tatbiki hususunda azamî sürati temin arzusunun mülhem olarak Bazergân - Gürcübulak yolu üzerinde ve hudud hattının 45 ve 45 A. hudud taşları arasındaki noktada tesis edilecek Türk ve İran gümrük idarelerinin faaliyetini tanzim eden bir anlaşma aktine karar vermişler ve müteakiben murahhasları olarak :

Türkiye Cümhur Reisi :

Sabrık vekil ve Cemiyeti Akvam nezdinde sabrık Murahhas, Büyük Millet Meclisinde sayılab Ekselans Cemal Hüsnü Tarayı ve Orta elçi Ekselans Kemal Köprülüü.

Majeste İran Şehinşahı :

Hariciye veziri Ekselans Enayetullah Samiy'i ve Maliye Vezareti Jeranı Ekselans Mahmud Bedri. Tayin buyurmuşlardır.

Bu murahhaslar usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Yüksek Âkid Taraflar hudud hattının Gürcübulak ve Bazergân yolu üzerinde 45 ve 45 A. hudud taşları arasındaki noktada gümrük idareleri tesis etmek hususunda mutabırk kalmışlardır.

Müteakibil gümrük büroları ve gümrük ve polis muayenelerine tahsis edilecek müşterek salon biltilâf tesbit edilecek bir plâna göre inşa olunacak aynı bir bina dahilinde olacaktır.

Servislerden her birine tahsis edilecek mahaller her Tarafın kendi toprağı üzerinde inşa edilecektir.

Madde — 2

Yolcu, yolcu eşyası ve emtianın muayenesi ve buna müteallik gümrük muamelâtı bu işe tahsis edilen müşterek mahal veya salonda iki memleket gümrük idareleri memurları tarafından icra edilecektir.

Pasaportların ve bunların yerine kaim olan vesaikın mutad muayeneleri bu hususta salâhiyet-tar memurlar tarafından mezkûr mahallerde yapılacaktır.

İki Devletin gümrük idareleri, nizamî muayeneleri, nakil vasıtalarının bekleme müddetlerini en asgarî hadde indirecek surette mümkün mertebe tesrie sarfı gayret edeceklerdir.

Madde — 3

Birinci maddede derpiş edilen binanın inşasının istilzam eyleyeceği masarif iki memleket gümrük idareleri tarafından mütesaviyen ödenecektir.

Aynı veçhile mezkûr binanın hüsnü muhafazası, tamir ve sigortası ve kezalik gümrük ve polis muayenesine mahsus müşterek mahallerin tenvir, tathir ve teshini masrafları 1 nci fıkrada derpiş edilen nisbet dahilinde iki Taraf idarelerine terettüb eyleyecektir.

Bir taraftan Türk Gümrük idaresine, diğer taraftan İran Gümrük idaresine tahsis edilen hususî mahallerin tenvir, tathir ve teshini masraflarına gelince, bunlar bu idarelerin herbirine aid olacaktır.

Madde — 4

Bundan başka iki Âkid Taraf, kendi ülkeleri üzerinde ve mümkün mertebe kısa bir müddet içinde:

- 1 - Kendi polis ve gümrük memurları ile bunların ailelerine ikametgâh,
 - 2 - Eşyanın antrepo edilmesi,
 - 3 - Vesaiti nakliyenin konulması,
- İçin mahaller inşa etmeği teahhüd ederler.

Madde — 5

Türk ve İran Gümrük idarelerinin vazife ve salâhiyetleri kendi daireleri tarafından ısdar edilen nizamatla tayin edilecektir.

Mezkûr daireler, iki gümrük servisinin müşterek faaliyet şartlarını ve icabında müteakibilen yekdiğerine yapacakları muaveneti tayin ve tesbit etmek maksadile bilitilâf hususî bir nizamname tanzim edeceklerdir.

İdarelerin ve müşterek muayene salonunun açılış ve kapanış saatleri iki Taraf arasında bilitilâf tesbit edilecektir.

Madde — 6

Transiti kolaylaştırmak maksadile, Yüksek Âkid Taraf, eşya ve yolculara giriş ve çıkışlarında tatbik edilen gümrük formalite ve muamelelerinin sadeleştirilmesine yarayacak tedabire birlikte tevessül edeceklerdir.

Madde — 7

Gümrük ve polis muayenesine mahsus müşterek salon her iki Taraf gümrük ve polis makamının nezaretine tâbi olacaktır. Maamafih iki Taraf gümrük servislerinin, kendi kanun ve nizamlarına tevfikân, vesaiti nakliye ve emtiayı muayene etmek hususundaki haklarını nazarı dikkatte tutmakla beraber iki memleket arasında münakalenin tabii cereyanına hiç bir müşkilât ihdas edemeyecektir.

Madde — 8

Muhtelit büronun gümrük servisi şefleri bu bürodan geçerek Türkiyeden İrana ve İrandan Türkiyeye giden eşyanın münakalesine ve yolcuların harekâtına müteallik istenilecek malûmatı müteakiben yekdiğerine verebileceklerdir.

Aynı vechile iki Devletin gümrük memurları, sırf malûmat teatisi maksadile bir Taraf servis şefinin talebi ve diğér Taraf servis şefinin vereceğı müsaade üzerine, bu Tarafın mağaza ve depolarını ziyaret edebileceklerdir.

İki daireden her birisi eşya nakliyatına müteallik idarî evrak ve defatiri muayene etmek hakkını yalnız kendi memurlarına hasır ve tahsis eyleyler.

Madde — 9

Türk ve İran gümrüklerinde vazife gören iki Devletin memur ve ajanlarının tegaddisine mahsus erzak ve kezalik bunların zatî istinallerine mahsus yakılacak şeyler, iki Taraftan birinin arazisine idhallerinde, alelûsul gümrük muayenesine tâbi tutulmak şartile, her iki Tarafça gümrük resminden muaf tutulacaklardır.

birinci fıkrada derpiş edilen erzak ve yakacaklar munhasıran gümrük ve polis servislerine dahil bulunan memur ve ajanların ve kezalik bunların ailelerinin istihlakine mahsustur.

Madde — 10

İşbu anlaşma tasdik edilecek ve tasdik keyfiyeti diğér Tarafa nota ile tebliğ olunacaktır.

Anlaşma, son notanın tevdi tarihinden on beş gün sonra meriyete girecek ve beş sene müddetle meri olacaktır. Bu müddetin hıtamından sonra Yüksek Âkid Taraflardan biri canibinden fesih edilmediğı müddetçe meriyette kalacak ve bu fesih tebliğı tarihinden 6 ay sonra tesirini gösterecektir.

Tasdiknameler mümkün mertebe süratle Ankarada teati edilecektir.

Yukarıdaki hususları tasdik etmek üzere Âkid Tarafların murahhasları bu mukaveleyi imza etmişlerdir.

Tahranda, 14 mart 1937 tarihinde, fransızca olarak iki nüsha tanzim edilmiştir.

İmza :

Cemal Hüsnü Taray
Kemal Köprülü

Enayetullah Samiy
Mahmud Bedir

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	8 - VI - 1937 ve 1/843
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	15 - VI - 1937 ve 4/486
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 18 210 19 49,104,106,129:132